

Східноєвропейський національний університет ім. Лесі Українки
Бібліотека

Соціальна компетентність дітей дошкільного віку

Науково-допоміжний бібліографічний покажчик

ЛУЦЬК – 2017

Соціальна компетентність дітей дошкільного віку [Електронний ресурс] : наук.-допом. бібліогр. покажч. / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Бібліотека ; уклад. Л. Дейнека. - Луцьк, 2017. - 59 назв.

Рекомендовано бібліографічні матеріали по соціальній компетентності дошкільнят.

ББК 74я1

Мета бібліографічного покажчика – з найбільшою повнотою подати бібліографічну інформацію студентам спеціальності «дошкільна освіта» (СНУ ім. Лесі Українки, факультет педагогічної освіти та соціальної роботи) для забезпечення навчальної і науково-дослідної роботи.

Бібліографічні матеріали згруповано за розділами:

1. *Зміст та структура соціальної компетентності*
2. *Становлення дошкільника як соціальної особи*
3. *Особливості розвитку соціальної компетентності хлопчиків та дівчаток*
4. *Розвиток соціально-морального потенціалу дошкільника*

Розміщення джерел у межах розділів – за алфавітом прізвищ авторів або за назвою документа. Позиції пронумеровані.

Джерела добору бібліографічної інформації – фонди бібліотеки СНУ ім. Лесі Українки та електронні ресурси. Описи із фондів бібліотеки мають класифікаційні індекси ББК, що полегшить пошук літератури, а в електронних ресурсах вказано повну їхню адресу та дату звернення до документа.

1. Зміст та структура соціальної компетентності

1. Айзенбарт М. М. Формування соціально-комунікативної компетенції старших дошкільників крізь призму ігрової діяльності [Електронний ресурс] / М. М. Айзенбарт // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / Класич. приват. ун-т. – Запоріжжя, 2013. - Вип. 29. - С. 417-422. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pfto_2013_29_68 (дата звернення: 04.04.17). – Назва з екрана.
2. Борбич Н. В. Проблема соціальної компетентності в науковій літературі / Н. В. Борбич // Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки ; [редкол.: І. О. Смолюк та ін.]. - Луцьк, 2011. - № 17 : Педагогічні науки. - С. 115-120. - Бібліогр.: 11 назв.
74я54
В 67
3. Борбич Н. Соціальна компетентність як психолого-педагогічний феномен / Н. Борбич // Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень (10-11 трав. 2011 р.) / М-во освіти і науки України, Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Наук. т-во студентів і аспірантів. - Луцьк, 2011. - Т. 1. - С. 187-188. - Бібліогр.: 3 назви.
72.4(4УКР-4ВОЛ)я43
М 34
4. Варецька О. В. Змістові лінії у визначенні сутності поняття "соціальна компетентність особистості" [Електронний ресурс] / О. В. Варецька // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / Класич. приват. ун-т. – Запоріжжя, 2014. - Вип. 38. - С. 110-118. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pfto_2014_38_16 (дата звернення: 04.04.17). – Назва з екрана.
5. Гніровська О. Орієнтир сьогодення - компетентна особистість / О. Гніровська // Реформування дошкільної освіти та становлення життєвої компетентності дошкільника : матеріали Міжнарод. наук.-практ. конф. (28-29 трав. 2008 р.). - Луцьк, 2008. - С. 14-19. - Бібліогр.: 2 назви.
74.1
Р 45
6. Гриник А. Особливості становлення соціальної компетенції дітей дошкільного віку / А. Гриник // Педагогіка : зб. наук. пр. : матеріали 5 Міжнарод. наук.-практ. конф. науковців, аспірантів та студентів "Актуальні проблеми соціальної педагогіки, початкової та дошкільної освіти", 14 трав. 2015 р. / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки ; за ред. П. Гусака, Н. Корпач. - Луцьк, 2015. - С.128-131. - Бібліогр.: 5 назв.
74
П 24
7. Докторович М. Соціальна компетентність як наукова проблема / М. Докторович // Психологія і сусп-во. - 2009. - № 3. - С. 144-147. - Бібліогр.: 10 назв.

8. Дурманенко О. Розвиток соціальної компетентності дошкільників у процесі спілкування з дорослими [Електронний ресурс] / О. Дурманенко // Молодь і ринок. - 2016. - № 7. - С. 54-60. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2016_7_12 (дата звернення: 04.04.17). – Назва з екрана.
  9. Дьякова В. Д. Психологічна абетка соціального здоров'я дошкільнят : корекційно-розвивальна програма формування соціальної компетентності дошкільників 4–6 р. ж. / В. Д. Дьякова // Дошк. навч. закл. - 2011. - № 5. - С. 7-21. - Бібліогр.: 10 назв.
  10. Квас О. Організаційно-педагогічні умови формування соціально-комунікативної компетенції старших дошкільників засобами ігрової діяльності [Електронний ресурс] / О Квас, М Айзенбарт // Молодь і ринок. - 2015. - № 7. - С. 6-12. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2015_7_3 (дата звернення: 04.04.17). – Назва з екрана.
  11. Ковальова О. А. Модель соціальнокомунікативної компетентності [Електронний ресурс] / О. А. Ковальова // Освіта та розвиток обдарованої особистості. - 2014. - № 11. - С. 27-33 . - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Otros_2014_11_7 (дата звернення: 04.04.17). – Назва з екрана.
  12. Рахмана, І. М. Формування соціокультурної компетенції / І. М. Рахмана // Англ. мова в початк. шк. - 2008. - № 4. - С. 28-30.
  13. Семенова Н. Становлення соціальної компетентності дітей старшого дошкільного віку / Н. Семенова // Реформування дошкільної освіти та становлення життєвої компетентності дошкільника : матеріали Міжнарод. наук.-практ. конф. (28-29 трав. 2008 р.). - Луцьк, 2008. - С. 82-87. - Бібліогр.: 6 назв.
- 74.1
 Р 45
14. Телефонко В. Я. Соціальна, соціально-психологічна і професійна компетентність: співвідношення між поняттями / В. Я. Телефонко // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія психологічна : [зб. наук. пр.] / Львів. держ. ун-т внутр. справ ; [редкол.: В. Л. Ортинський та ін.]. - Львів, 2008. - Вип. 2. - С. 105-117. - Бібліогр.: с. 116-117.
- 88я54
 Л 89
15. Шишова О. М. Психолого-педагогічні засоби розвитку соціальної компетентності дошкільників [Електронний ресурс] / О. М. Шишова // Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки : зб. наук. пр. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ф-т соціології, Ф-т психології. – Київ, 2012. - Вип. 15. - С. 168-174. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apspp_2012_15_24 (дата звернення: 04.04.17). – Назва з екрана.
  16. Штепа О. С. Особливості загальної компетентності та її діагностика / О. С. Штепа // Практ. психологія та соц. робота. - 2011. - № 10. - С. 39-49. - Бібліогр.: с. 48-49.

2. Становлення дошкільника як соціальної особи

17. Авраменко О. О. Особливості соціалізації дітей у різновіковій групі сучасного дошкільного навчального закладу [Електронний ресурс] / О. О. Авраменко. – Умань : ФОП Жовтий О. О., 2014. – 160 с. – Режим доступу: <http://dspace.udpu.org.ua:8080/jspui/handle/6789/4535> (дата звернення: 23.03.17). – Назва з екрана.
18. Авраменко О. О. Соціалізація дошкільника крізь призму педагогічних поглядів Марії Монтессорі [Електронний ресурс] / О. О. Авраменко // Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету. – Умань, 2014. – Ч. 3. – С. 8-14. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpuudp_2014_3_3 (дата звернення: 04.04.17). – Назва з екрана.
19. Авраменко О. О. Соціалізація особистості як соціально-педагогічна проблема [Електронний ресурс] / О. О. Авраменко. // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України електрон. наук. фак. вид. / Нац. акад. Держ. прикордон. служби України ім. Богдана Хмельницького. – Хмельницький, 2013. – Вип. 5. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadps_2013_5_3 (дата звернення: 03.04.17). – Назва з екрана.
20. Алеко О. А. До проблеми формування первинного соціального досвіду дитини у взаємодії дошкільного закладу і родини [Електронний ресурс] / О. А. Алеко // Педагогічна освіта: теорія і практика : зб. наук. пр. / Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка, Ін-т педагогіки НАПН України. – Кам'янець-Подільський, 2012. – Вип. 12. – С. 457-462. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppo_2012_12_88 (дата звернення: 04.04.17). – Назва з екрана.
21. Говорун Р. Формування соціально зрілої особистості / Р. Говорун, Н. Дроздова // Відкритий урок: розробки, технології, досвід. – 2012. – № 5. – С. 31-38.
22. Гошовська Д. Феноменологія особистісної самооцінки: моральна парадигма / Д. Гошовська // Психогенеза особистості: норма і девіація : зб. наук. ст. : матеріали наук.-практ. інтернет-конф. "Актуальні проблеми сучасної психології: здобутки і перспективи" (Луцьк, 6 лют. 2015 р.) / М-во освіти і науки України, Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Ф-т психології ; [голов. ред. Я. Гошовський]. – Луцьк, 2015. – Т. 1. – С. 76-88. – Бібліогр.: 7 назв. 88я4 П 86
23. Дитина у сучасному соціопросторі : навч. посіб. / Т. О. Піроженко, С. О. Ладивір, І. М. Біла, К. В. Карасьова ; НАПН України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка ; за ред. Т. О. Піроженко. – Київ ; Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. – 272 с. 88.8я73 Д 49
24. Зінченко Т. В. Соціальне становлення дітей дошкільного віку [Електронний ресурс] / Т. В. Зінченко // Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]. Серія: Психолого-педагогічні науки. – Ніжин, 2012. – № 1. – С. 14-16. – Режим доступу:

http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzspp_2012_1_5 (дата звернення: 04.04.17). – Назва з екрана.

- 25.Ковалишин І. Самооцінка дітей дошкільного віку із затримкою психічного розвитку / І. Ковалишин // Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень (10-11 трав. 2011) / М-во освіти і науки України, Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Наук. т-во студентів і аспірантів. - Луцьк, 2011. - Т. 2. - С. 211-212. - Бібліогр.: 8 назв.

72.4(4УКР-4ВОЛ)я43

М 34

- 26.Кононко О. Особистісна орієнтація - пріоритет сьогодення / О. Кононко // Дошк. виховання. - 2000. - № 5. - С. 3-6.
- 27.Лемещук М. Сутність соціалізації дітей дошкільного віку у контексті сучасних науково-педагогічних ідей [Електронний ресурс] / М. Лемещук // Психолого-педагогічні проблеми сільської школи / Уман. держ. пед. ун-т ім. П. Тичини. – Умань, 2013. - № 45. - С. 115-120. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ppps_2013_45_19 (дата звернення: 04.03.17). – Назва з екрана.
- 28.Луб'янова А. І. Діагностування правової соціалізації дітей старшого дошкільного віку [Електронний ресурс] / А. І. Луб'янова // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія: Педагогічні науки. – Миколаїв, 2015. - № 2. - С. 113-117. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdup_2015_2_25 (дата звернення: 04.04.17). – Назва з екрана.
- 29.Маломуж С. А. Формування чуттєвої сфери дошкільників через засвоєння соціального досвіду / С. А. Маломуж // Обдарована дитина. - 2009. - № 9. - С. 19-26. - Бібліогр.: 16 назв.
- 30.Пантюк Т. Соціалізація в сім'ї як суспільна детермінанта підготовки дитини до школи [Електронний ресурс] / Т. Пантюк // Молодь і ринок. - 2015. - № 1. - С. 113-116. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2015_1_25 (дата звернення: 04.04.17). – Назва з екрана.
- 31.Розов В. І. Методики оцінки і самооцінки адаптивних індивідуально-психологічних властивостей особистості / В. І. Розов // Прак. психологія та соц. робота. - 2007. - № 6. - С. 30-48.
- 32.Семчук С. Особливості медіасоціалізації дітей дошкільного віку [Електронний ресурс] / С. Семчук // Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету. – Умань, 2009. - Ч. 2. - С. 320-325. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpudpu_2009_2_43 (дата звернення: 04.04.17). – Назва з екрана.
- 33.Харькова Є. Дошкільник у сучасному соціальному середовищі та особливості взаємодії / Є. Харькова // Вісник Інституту розвитку дитини. Серія: Філософія, педагогіка, психологія зб. наук. пр. / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Ін-т розвитку дитини. – Київ, 2014. - Вип. 32. - С. 99-105. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vird_2014_32_19 (дата звернення: 04.04.17). – Назва з екрана.
- 34.Чекан О. І. Теоретико-методологічні засади соціальної адаптації дітей дошкільного віку [Електронний ресурс] / О. І. Чекан, М. Гапак // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія: Педагогіка та

психологія. - 2016. - Вип. 1. - С. 105-108. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvmdupp_2016_1_27 (дата звернення: 04.04.17). – Назва з екрана.

- 35.Шпонтан І. М. Чого воліє дитяча природа? (головний пріоритет - саморозвиток дитини) / І. М. Шпонтан // Безпека життєдіяльності. - 2012. - № 10. - С. 17-20. - Бібліогр.: 3 назви.

3. Особливості розвитку соціальної компетентності хлопчиків та дівчаток

- 36.Аблітарова А. Р. Особливості статевої соціалізації дошкільників різних етнічних груп : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Аблітарова А. Р. ; Ін-т проблем виховання нац. акад. пед. наук України. - Київ, 2010. - 24 с.

13.00.08/74

А 15

- 37.Вихователю про психологію та педагогіку сексуального розвитку дитини : наук.-метод. зб. - Київ : Ін-т змісту і методів навчання, 1996. - 168 с.

74.200.46

В 54

- 38.Каган В. Е. Половое воспитание девочки в семье / В. Е. Каган. - Москва : Советский спорт, 1991. - 48 с.

74.200.5

К 12

- 39.Кошман С. Статеве виховання в сім'ї як одна з передумов адекватної статевої ідентифікації особистості / С. Кошман // Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету (11-12 трав. 2006). Філософські-педагогічні науки / М-во освіти і науки України. - Чернівці, 2006. - С. 221-222.

87я43

М 34

- 40.Нікітіна І. Статеворольове виховання дітей / І. Нікітіна // Відкритий урок: розробки, технології, досвід. - 2009. - № 3. - С. 71-72.

- 41.Олійник Л. М. До проблеми родинного та суспільного статевого виховання дітей / Л. М. Олійник // Прак. психологія та соц. робота. - 2009. - № 12. - С. 66-71. - Бібліогр.: 9 назв.

- 42.Олійник Л. Статеворольова соціалізація дошкільнят / Л. Олійник // Дошкільне виховання. - 2008. - № 11. - С. 7-9.

- 43.Олійник Л. Табу чи відверта розмова? / Л. Олійник // Дошкільне виховання. - 2007. - № 11. - С. 12-15. - Бібліогр.: 8 назв.

- 44.Очкур В. В. Гендерна стратегія виховання та гендерний підхід у розвитку дітей дошкільного віку / В. В. очкур // Дошк. навч. закл. - 2012. - № 4. - С. 2-14. - Бібліогр.: 17 назв.

- 45.Попова Н. Ю. Педагогічні умови статевого виховання старших дошкільників в дошкільних навчальних закладах : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Попова Н. Ю. ; Держ. закл. "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського". - Одеса, 2011. - 36 с.

4. Розвиток соціально-морального потенціалу дошкільника

- 46.Бабій І. В. Моральне виховання старших дошкільників засобами народної педагогіки : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07 / Бабій І. В. ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. - Умань, 2012. - 20 с.

13.00.07/74

Б 12

- 47.Бех І. Моральна педагогіка : правила майстерності / І. Бех // Дошк. виховання. - 2010. - № 3. - С. 2-4.
- 48.Богуш А. Духовність і моральність: виховний контекст / А. Богуш // Дошк. виховання. - 2009. - № 10. - С. 4-7. - Бібліогр.: 7 назв.
- 49.Гнатів І. В. Психологічні умови засвоєння моральних норм / І. В. Гнатів // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія психологічна : [зб. наук. пр.] / Львів. держ. ун-т внутр. справ ; [редкол.: В. Л. Ортинський та ін.]. - Львів, 2008. - Вип. 1. - С. 296-306. - Бібліогр.: 6 назв.

88я54

Л 89

- 50.Домашенко Н. І. Розвиток морально-етичних здібностей дошкільників за творами В. О. Сухомлинського / Н. І. Домашенко // Дошк. навч. закл. - 2010. - № 6. - С. 33-42.
- 51.Зубрицька-Макота І. В. Психологічні умови формування уявлень про моральні норми у дошкільників : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 / Зубрицька-Макота І. В. ; Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника. - Івано-Франківськ, 2011. - 20 с.

19.00.07/88

З-91

- 52.Крулікевич І. Використання педагогічної спадщини В. О. Сухомлинського у формуванні моральних якостей дітей дошкільного віку / І. Крулікевич // Пед. думка. - 2013. - № 4. - С. 32-34. - Бібліогр.: 9 назв.
- 53.Лохвицька Л. В. Моральне виховання та моральне здоров'я дошкільників: взаємозалежність і взаємообумовленість / Л. В. Лохвицька // Психологічні перспективи / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Ін-т соц. та політ. психології АПН України ; [редкол.: Л. Засекіна (голов. ред.) та ін.]. - Луцьк, 2012. - Вип. 20. - С. 135-144. - Бібліогр.: 10 назв.

88я54

П 86

- 54.Луценко В. Морально-статеве виховання / В. Луценко // Дошк. виховання. - 2008. - № 8. - С. 14-16.
- 55.Мельничук М. Теоретико-методичні засади побудови програми духовного розвитку дітей дошкільного віку / М. Мельничук // Наукові записки / Нац. ун-т "Острозька академія" ; [редкол.: І. Д. Пасічник та ін.]. - Острог, 2002. - Т. 6 :

Християнські цінності: історія і погляд у третє тисячоліття. - С. 343-347. -
Бібліогр.: 3 назви.

86я54

О-78

56.Пангелова Н. Організована рухова активність як провідний тип діяльності у формуванні моральних якостей особистості дошкільників 5-6 років / Н. Пангелова, І. Дорошенко // Спорт. вісн. Придніпров'я. - 2012. - № 1. - С. 19-22. - Бібліогр.: 14 назв.

57.Поніманська Т. І. Моральне виховання дошкільників : навч. посіб. / Т. І. Поніманська. - Київ : Вища шк., 1993. - 112 с.

74.100.51я73

П 56

58.Сороколап Н. М. Співпраця дошкільного закладу і сім'ї в процесі морального виховання дошкільників / Н. М. Сороколап // Дошк. навч. закл. - 2009. - № 1. - С. 15-26.

59.Шпонтант І. М. Правила моральної педагогіки / І. М. Шпонтант // Безпека життєдіяльності. - 2011. - № 2. - С. 7-10. - Бібліогр.: 3 назви.